

Vlaanderen
is Internationaal Ondernemen

STRATEGIE VOOR FIT IN SUB-SAHARA AFRIKA

FLANDERS INVESTMENT & TRADE

Actieplan

Sponsor: Dirk Van Steerteghem

Projectleider: Johan Malin

Leden van de projectgroep: Marnix Bierlin, Catherine Van Ransbeeck, Marc Schiltz, Conny Van Wulpen, Edouard Renson, Frederic Deprez, Roel Bergers, Christophe Boone, Debbie Impens, Chris Vancayseele, Jan Van den Einde, Jan Bruffaerts, Filippe De Potter

Eindredactie: Johan Malin

Meetinstrumenten voor het maken van een landenkeuze

Actie 1 Bij de toepassing van de methodologie in het kader van de optimalisatie van het buitenlandse netwerk en bij het opstellen van de jaarlijkse **actieplannen** van FIT voor SSA, dient rekening gehouden met een aantal specifieke parameters voor Afrika (goed bestuur, veiligheid, levensomstandigheden voor Westerlingen, kost, ...). Voor de parameters met betrekking tot goed bestuur kunnen een aantal bestaande indexen van internationale organisaties en stichtingen als basis genomen worden (CPIA van de Wereldbank en Mo Ibrahim index).

Actie 2 Ten behoeve van Vlaamse exporteurs moet er een **online-tool** ontwikkeld worden voor het vergelijken en selecteren van potentiële markten in SSA, met inbegrip van een gebruiksvriendelijke handleiding. De exporteur moet zelf bestemmingen kunnen vergelijken per land, en zelf de weging van de verschillende indicatoren kunnen wijzigen naargelang van zijn sector of intenties (export, PPS, investering, ...).

Actie 3: FIT zal nagaan welke informatie reeds beschikbaar is over de **perceptie van de Vlaamse ondernemingen met betrekking tot SSA** binnen de data die gebruikt zijn voor de EXPORTbarometer. Eventueel kan FIT in een volgende bevraging een aantal extra vragen stellen aan bedrijven dat SSA voor hen belangrijk is. De bedoeling is een dieper inzicht te krijgen in de opportuniteiten, de regionale voorkeuren en de hinderpalen die ze ondervinden op deze markten.

Samenwerking tussen bedrijven stimuleren

Actie 4: Tijdens de werkraden van FIT moeten de bestaande **beroepsfederaties** worden gesensibiliseerd voor SSA en gestimuleerd om deel te nemen aan zendingen naar SSA. Er moet een inspanning worden geleverd om het imago van SSA bij de federaties te verbeteren. De federaties moeten er toe worden aangezet om tot totaaloplossingen te komen, door samenwerking rond welbepaalde projecten. Energie, logistiek, water, landbouw, gezondheid en bouw liggen voor de hand. FIT kan dan op zijn beurt inschatten voor welke sector-land combinaties de grootste belangstelling bestaat, en de informatieverstrekking hier op afstemmen.

Actie 5: Wanneer de federaties daar niet toe komen, kan FIT zelf bedrijven sensibiliseren rond een project, totaaloplossing of doelgroep van klanten. De formule die FIT eerder toepaste met de “ronde tafel gezondheid” kon op veel bijval rekenen en is een goed startpunt. FIT kan tijdelijke samenwerkingsverbanden stimuleren, bijvoorbeeld rond de projecten van de multilaterale instellingen, die op termijn kunnen uitgroeien tot permanente **samenwerkingsverbanden**. Er moeten sterke trekkers gezocht worden per groep (bv. havens en baggeraars, die een hele resem aan logistieke bedrijven met zich meebrengen). Tijdens de exportbeurs in 2016 kan er rond dit thema een seminarie of ronde tafel georganiseerd worden.

Samenwerken met de multilaterale instellingen

Actie 6: FIT zal op een meer **selectieve** manier **projecten** die worden gefinancierd door de internationale financiële instellingen opvolgen. Het is de bedoeling één of meer projecten van een multilaterale organisatie in SSA te selecteren in een sector waar Vlaanderen een sterke bijdrage kan leveren. Naast Vlaamse experts en ondernemingen kunnen bij die projecten ook de Vlaamse overheid, onderwijsinstellingen en ontwikkelingssamenwerking betrokken worden.

Daarbij kan naar bijkomende financiering gezocht worden of mogelijkheden voor technische assistentie vanwege de Vlaamse overheid. De minister-president kan een zending leiden van dit type in een doelsector die belangrijk wordt geacht door de Vlaamse Regering. De zending naar Nigeria in 2014, die door de Antwerpse havenschepen geleid werd, kan daarbij als voorbeeld dienen. De federale overheid kan een goede partner zijn bij de selectie van projecten, o.m. via de permanente vertegenwoordigingen bij de internationale organisaties en haar ambassades in SSA.

Actie 7: Opdat Vlaanderen meer contracten zou binnenhalen, moet **selectiever** te werk worden gegaan bij de ondersteuning van **bedrijven** die wensen deel te nemen aan internationale aanbestedingen die worden gefinancierd door de internationale financiële instellingen. Vooral die projecten dienen opgevolgd te worden waar Vlaanderen expertise voor kan leveren. Er kan samengewerkt worden met een privé expert die een aantal geselecteerde bedrijven intensiever begeleidt en die daarbij aandacht heeft voor de samenwerkingsverbanden tussen bedrijven in Vlaanderen.

Actie 8: Opdat “**Finmix Internationaal**” inzetbaar zou zijn, is het essentieel dat de informatieverstrekking over de financiering van private projecten in SSA door de internationale financiële instellingen wordt opgevoerd (complementair aan de financiering die aan de overheden van SSA wordt verstrekt). Bij de behandeling van de dossiers dient proactief gezocht te worden naar Europese, bilaterale en multilaterale financiering.

Actie 9: De trend naar meer **kwaliteit en duurzaamheid** bij de aanbestedingen van de Wereldbank, de Verenigde Naties en de Europese Unie verdient opvolging. Wanneer deze trend een gunstige invloed heeft op de kansen van westerse bedrijven (ten opzichte van goedkopere producten uit de groei landen), moeten federaties en samenwerkingsverbanden tussen bedrijven daarover proactief worden geïnformeerd.

Actie 10: De internationale financiële instellingen hebben steeds meer aandacht voor “**blended financing**” en voor publiek-private samenwerking (PPS), en ook de Afrikaanse overheden hebben daar oor naar. FIT dient na te gaan of de Vlaamse expertise op het vlak van PPS kan geëxporteerd worden naar SSA (juridisch, financieel, technisch, modellen, ...). Er dient proactief gezocht te worden naar bijkomende financieringsmiddelen rond deze projecten (andere dan die door de internationale financiële instellingen worden aangeboden).

Imago en veiligheid

Actie 11: FIT dient bij het Vlaamse bedrijfsleven de **bekendheid** met Afrika te verbeteren, niet alleen in het dagelijkse contact met federaties en ondernemingen, maar ook door informatievergaderingen te beleggen en netwerkgelegenheden te organiseren. Meer nog dan voor andere regio's geldt, zijn daarbij getuigenissen belangrijk van Vlaamse bedrijven die succes hadden in Afrika. Deze zullen ook gepubliceerd worden in het FIT-magazine "Wereldwijs". Daarbij moet een evenwichtig verhaal verteld worden: ook de uitdagingen in SSA – en de manier om daarmee om te gaan – moeten aan bod komen.

Actie 12: De informatieverstrekking dient verbeterd te worden op het vlak van de **veiligheid van financiële transacties** met SSA. Er dient met dat doel meer samengewerkt te worden met Belgische banken en hun partnerbanken in SSA. De reeds bestaande samenwerking met Delcredere dient voortgezet worden. Bij voorgaande acties van FIT is gebleken dat de mogelijkheden voor verzekering van lange termijncontracten en investeringen beter bekend dienen gemaakt te worden in Vlaanderen.

Toegangspoorten en hubs

Actie 13: Tijdens de organisatie van **beurzen** in Marokko, VAE en Zuid-Afrika dient extra aandacht te worden geschonken aan bezoekers uit de landen van SSA (andere dan Zuid-Afrika). Het is in de eerste plaats de bedoeling om onder de bezoekers (of standhouders?) uit SSA trends te registreren in de bezoekersaantallen, de professionaliteit waarmee ze te werk gaan en de sectoren waarin ze actief zijn.

Actie 14: Het groeiende aantal **beurzen** in Nigeria, Ghana, Ivoorkust, DRC, Kenia, Tanzania, ... moet in kaart worden gebracht. Daarbij zal FIT onderzoek doen naar het aantal deelnemers, bezoekers, de professionaliteit van de organisatie en de mogelijkheid van een regionale aanpak (bezoekers uit de buurlanden). Aan de Vlaamse deelnemers aan beurzen in Zuid-Afrika, Marokko en VAE kan gevraagd worden naar hun ervaringen bij deelname aan beurzen in SSA.

Netwerkoptimalisatie

Actie 15: In het kader van de **netwerkoptimalisatie** zal FIT haar aanwezigheid in SSA versterken. Daarbij wordt in de eerste plaats gedacht aan een lokale vertegenwoordiger in Lagos (Nigeria). De aanstelling dient ruimte te laten voor flexibiliteit zodat FIT snel op een wijziging van de politieke of economische omgeving kan reageren. Ook bij eventuele veiligheidsrisico's dient FIT snel te kunnen reageren.

Samenwerking met de Vlaamse actoren voor ontwikkelingssamenwerking

Actie 16: Vlaanderen dient in kaart te brengen in welke landen en domeinen de Vlaamse bedrijven actief zijn (gecentraliseerd bij FIT) en voor welke landen en sectoren het Vlaamse **ontwikkelingsgeld** bestemd is (verdeeld over diverse departementen). De synergie tussen beide moet gemaximaliseerd worden. Op basis van de resultaten van de projectgroep “Private sector en ontwikkeling” lijkt samenwerking op het vlak van “*aid for trade*” tot de mogelijkheden te behoren.

Actie 17: Vlaanderen zou gebaat zijn bij een **database van experts en consultants** die als brug kunnen fungeren tussen het Vlaamse bedrijfsleven en de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. Ook Vlaamse overheidsexperten zijn vaak vragende partij om hun kennis in ontwikkelingslanden te valoriseren. De informatie over deze publieke en private expertise zit echter verspreid over verscheidene Vlaamse departementen, agentschappen en instellingen.

Samenwerking met de academische wereld en met diasporaverenigingen

Actie 18: FIT kan ingaan op het voorstel van het Ghent Africa Platform (GAP) voor het organiseren van een sectorale **academische & handelsmissie** waarin de onderwijs- en onderzoekswereld een belangrijke rol speelt. Deze zending dient als pilootproject beschouwd te worden. Bij voorkeur gaat om een sector die prioritair is voor de lokale overheden, en gaat het om onderzoek dat aansluit bij de projecten die gefinancierd worden door de internationale financiële instellingen.

Actie 19: Vlaanderen dient **diasporaverenigingen, alumniverenigingen en onderzoeksinstituten** verder in kaart te brengen. De meeste van deze verenigingen beschikken over ledenlijsten. FIT kan de best werkende onder hen overtuigen deel te nemen aan de acties die FIT onderneemt in de landen van SSA en nagaan in welke mate via hen de netwerken voor de Vlaamse bedrijven in SSA verbreed kunnen worden (zoektocht naar importeurs, agenten of lokale expertise, contacten bij de overheid, ondersteuning van onderzoek door Afrikaanse universiteit met uitrusting en knowhow, ...).

Actie 20: FIT sluit zich aan bij het beleid van de Vlaamse regering voor de ontwikkeling van een academische diplomatie. Dat onze universiteiten voldoende kennis hebben die in het buitenland gevaloriseerd kan worden, spreekt vanzelf. Denk maar aan het Instituut voor Tropische Geneeskunde in Afrika. Onze bedrijven hebben baat bij deze kennis en kunnen er op inspelen. Ze kunnen ook gebruik maken van de netwerken van onze onderzoeksinstituten in SSA. Omgekeerd kunnen zij ook een input leveren voor het onderzoek in SSA. Contacten tussen **bedrijfsleven, ontwikkelingssamenwerking en onderwijsinstellingen** dienen gestimuleerd te worden door de organisatie van gezamenlijke informatievergaderingen en workshops.